

Kas yra pinigų plovimas?

Pinigų plovimas yra veiksmai, kuriais siekiama įteisinti nusikalstamu būdu įgytus pinigus ar kitą turtą arba nusišlepti jų kilmę. Šiuos veiksmus dažniausiai atlieka narkotikų prekeiviai, plėšikai, teroristai, įsilaužėliai, mokesčių grobstytojai, kontrabandininkai, kyšininkai ir su jais susiję asmenys.

Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymas

2008 m. pradžioje įsigaliojo naujas Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymas. Jis nustato, kokių prevencinių priemonių ir kada privalo imtis bankai ir kiti subjektai, kad užkirstų kelią pinigų plovimui ir teroristų finansavimui. Įstatymas įpareigoja banką tam tikrais atvejais nustatyti kliento tapatybę.

Atsakydami į banko klausimus, padėsite užkirsti kelią nusikaltimams, o ypač pinigų plovimui. Būkite pakantūs banko tarnautojams, kai jūsų paprašys pateikti asmens dokumentą ar atsakyti į papildomus klausimus.

Savo asmens duomenis labai saugokite, o informacijos apie savo sąskaitą neatskleiskite kitiems asmenims. Nepriimkite įtartinų asmenų pasiūlymų atlikti operaciją jūsų vardu. Taip išvengsite rūpesčių ir padėsite užkirsti kelią nusikaltimui.

Ką daryti, jei kilo įtarimų, kad daromas finansinis nusikaltimas? Praneškite apie tai Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (www.fntt.lt).

KODĖL BANKAI KLAUSIA?

Banko tarnautojai privalo klausti

Bankas privalo vadovautis principu „Pažink savo klientą“. Tai reiškia, kad banko tarnautojai turi suprasti kliento veiksmus. Jei klientas nori atlikti neįprastą piniginę operaciją ar bankui neaiškus operacijos tikslas, banko tarnautojai privalo pateikti klientui klausimų, susijusių su piniginės operacijos tikslu ar lėšų kilmę. Ypatingais atvejais bankas gali paprašyti pateikti sutartis, sąskaitas ar kitus dokumentus, liudijančius kliento paaiškinimus.

Bendravimas ir informacija

Bankas saugo visą kliento pateiktą informaciją, susijusią su jų tarpusavio dalykiniais ryšiais. Apie pasikeitusius bet kokius duomenis klientas privalo pranešti bankui. Visą dalykinių santykių su klientu laikotarpį bankas privalo tikrinti, ar pateikti duomenys ir dokumentai tikri ir tikslūs, stebėti kliento dalykinius santykius.

Operacijų atlikimo reikalavimai

Prieš atlikdamas piniginę operaciją, bankas turi nustatyti kliento tapatybę ir patikrinti, ar sandomiai atitinka:

- kliento veiklos sritį,
- įprastą bendradarbiavimą su banku.

Jei operacija neatitinka šitų kriterijų, bankas privalo patikrinti šioje operacijoje panaudotų lėšų kilmę.

Teisiniai reikalavimai

Gyventojų sąskaitų atidarymas

Kai atidaroma sąskaita ir atliekamos bet kokios piniginės operacijos, bankas prašo Jūsų pateikti asmens dokumentą su nuotrauka (pvz., pasą, asmens tapatybės kortelę, vairuotojo pažymėjimą su jūsų parašu).

Juridinių asmenų sąskaitų atidarymas

Be asmens dokumento su nuotrauka, juridinio asmens atstovai dar turi pateikti dokumentus, liudijančius, kad juridiniam asmeniui atstovaujama teisėtai (pvz., išrašą iš Registrų centro, įmonės ar organizacijos įstatus arba steigimo dokumentus). Šis reikalavimas galioja ir tada, kai atstovaujama kitam juridiniam asmeniui. Pateikiamoje informacijoje turi būti nurodytos juridinio asmens veiklos sritys, valdymo struktūra.

Tikrasis naudos gavėjas

Bankas privalo nustatyti tikrąjį naudos gavėją.

Tikrasis naudos gavėjas yra fizinis asmuo, kontroliuojantis juridinio asmens valdymo organus, arba asmuo, kurio interesais ar naudai atliekama banko operacija.

Politikoje dalyvaujantys fiziniai asmenys

Bankas turi vykdyti užsienio valstybių piliečių, kuriems yra arba buvo patikėtos svarbios viešosios pareigos (parlamento nario, diplomato, aukšto rango karininko ir t. t.), tų piliečių artimųjų šeimos narių (sutuoktinių, tėvų, brolių, seserų ir t. t.) arba artimųjų pagalbininkų ypatingą stebėseną.

Jei atsisakoma pateikti informaciją arba pateikiama neteisinga informacija

Jeigu klientas atsisako pateikti bankui prašomą informaciją apie lėšų ar kito turto kilmę (arba kitus papildomus duomenis), bankui draudžiama atlikti piniginę operaciją ir jis gali nutraukti sandorius arba dalykinius santykius su klientu.

Jei, vadovaujantis Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymu, galima daryti prielaidą, kad yra galimybė plauti pinigus, bankas privalo informuoti Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybą prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos.

Jei bankas nesilaiko teisės aktų, reglamentuojančių pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevenciją, minėtoji Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnyba gali imtis sankcijų, o užsienio valstybės gali rekomenduoti savo kredito įstaigoms nutraukti santykius su tuo banku.

Kontrolė

Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba, siekdama užkirsti kelią pinigų plovimui ir teroristų finansavimui, kontroliuoja bankų ir jų klientų santykius.

